

POSTANOWIENIE

Dnia 3 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Żywicka

w sprawie z powództwa K.W.

przeciwko K. Spółce Akcyjnej w P.

o odszkodowanie z tytułu naruszenia zasady równego traktowania w zatrudnieniu,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Spółecznych w dniu 3 czerwca 2025 r.,

skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach
z dnia 30 listopada 2023 r., sygn. akt X Pa 139/22,

**1. odrzuca skargę kasacyjną co do punktu 1) zaskarżonego
wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach,**

**2. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w
pozostałym zakresie,**

**3. zasądza od powoda K.W. na rzecz pozwanego K. S.A. w P.
1350 zł (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu
kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Katowicach w wyniku rozpoznania apelacji powoda K.W. od wyroku Sądu Rejonowego w Tychach z dnia 6 października 2022 r., wyrokiem z dnia 30 listopada 2023 r., w pkt 1. odrzucił apelację powoda zawartą w piśmie z dnia 4 listopada 2022 r.; w pkt 2. oddalił apelację; w pkt 3. zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1350 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od

uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia w przedmiocie kosztów do dnia zapłaty, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Powód wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 30 listopada 2023 r., zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając naruszenie:

1. art. 18^{3a-3d} k.p. w zw. z art. 1 § 3 ustawy z 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych - poprzez przyjęcie, że zróżnicowanie dodatku funkcyjnego Przewodniczącego NSZZ ZZP K. w T. K.W. i V-ce Przewodniczącej B.O. NSZZ „Solidarność” K. nie narusza zasady równego traktowania z art. 18^{3a-3d} k.p. - co dotyczy także porównania wynagrodzeń z A.K. - Przewodniczącym NSZZ „Solidarność” K.,

2. art. 6 k.c. - poprzez sprzeczność ustaleń Sądu Okręgowego przyjmującego za swój stan faktyczny przyjęty przez Sąd Rejonowy w Tychach ze stanem faktycznym w sprawie,

1. art. 233 § 1 k.p.c. tj. zasady swobodnej oceny dowodów poprzez przyjęcie, że zróżnicowanie w zakresie dodatku funkcyjnego nie narusza zasady równego traktowania podczas gdy wg. zasad równego traktowania przy zastosowaniu prawidłowej oceny kryteriów powoda i B.O. należy przyjąć, że powinni oni otrzymywać dodatek na takim samym poziomie jako Przewodniczący i V-ce Przewodnicząca organizacji związkowej abstrahując od horrendalnego zróżnicowania wynagrodzeń z Przewodniczącym NSZZ „Solidarność” A.K.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący podniósł, że skarga kasacyjna powinna być rozpoznana z następujących powodów:

1. w sporze występuje istotne zagadnienia prawne - a mianowicie art. 18^{3a-3d} k.p. w zw. z art. 1 § 3 ustawy z 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych tj. zasada równego traktowania pracowników i związków zawodowych uzasadnia zróżnicowanie dodatków funkcyjnych do płac Przewodniczącego Związku Zawodowego Przewodniczącego NSZZ Pracowników B. SA oraz V-ce Przewodniczącej NSZZ „Solidarność” oraz rażące zróżnicowanie wynagrodzeń z Przewodniczącym NSZZ „Solidarność” – A.K. . Zagadnienie jest nowe. Zdaniem skarżącego takie zróżnicowanie jest niedopuszczalne z punktu widzenia zasady

równego traktowania - zwłaszcza, że porównanie wynagrodzeń powoda i Przewodniczącego NSZZ „Solidarność” - wynosi 100% - co jest naruszeniem równego traktowania w porównywalnych sytuacjach prawnych pracowników zatrudnionych na tym samym stanowisku,

2. skarga jest oczywiście uzasadniona. Dodatki funkcyjne do wynagrodzenia za pracę Przewodniczącego NSZZ Pracowników B. SA K.W. i V-ce Przewodniczącej NSZZ „Solidarność” B.O. - to 342 zł i odpowiednio 965 zł - co uzasadnia oczywistość skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 18^{3a-3d} k.p. i art. 1 § 3 ustawy o związkach zawodowych a zwłaszcza, że różnica wynagrodzeń przewodniczących dwóch związków zawodowych wynosi 100% i narusza zasady państwa prawa.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona pozwana wniosła o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, w przypadku nieuwzględnienia ww. wniosku, oddalenie skargi kasacyjnej w całości; a także o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności Sąd Najwyższy podnosi, że skarżący zaskarżył wyrok Sądu Okręgowego w całości, co oznacza, że również w zakresie pkt 1. odrzucającego apelację powoda zawartą w piśmie z dnia 4 listopada 2022 r.

Zgodnie z treścią art. 398¹ § 1 k.p.c. skarga kasacyjna przysługuje od wydanego przez sąd drugiej instancji prawomocnego wyroku (postanowienia co do istoty sprawy w postępowaniu nieprocesowym – art. 519¹ § 1 k.p.c.) lub postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie.

Postanowienie o odrzuceniu apelacji jest niewątpliwie kończącym postępowanie w sprawie, albowiem zamyka ono drogę do merytorycznego rozpoznania sprawy przez sąd drugiej instancji. Rzecz jednak w tym, że art. 398¹ § 1 k.p.c. posługuje się terminem „kończących postępowanie w sprawie” tylko w odniesieniu do wymienionych w tym

przepisie dwóch rodzajów postanowień sądu drugiej instancji, a mianowicie postanowień w przedmiocie odrzucenia pozwu oraz umorzenia postępowania. W drugiej z wymienionych kategorii orzeczeń, jakimi są postanowienia o odrzuceniu pozwu lub umorzeniu postępowania, zwrot „kończących postępowanie w sprawie” oznacza zaś, że skarga kasacyjna może być wniesiona tylko w razie umorzenia postanowieniem całego postępowania.

W konsekwencji takiego ograniczenia katalogu orzeczeń zaskarżalnych skargą kasacyjną tenże nadzwyczajny środek zaskarżenia nie przysługuje od wszelkich innych - poza wyraźnie wymienionymi w komentowanym przepisie - postanowień sądu drugiej instancji, nawet jeśli mają one charakter kończących postępowanie w sprawie, w tym także postanowień o odrzuceniu apelacji.

Możliwość zaskarżenia postanowienia o odrzuceniu apelacji nie jest więc objęta zakresem przedmiotowym art. 398¹ § 1 k.p.c., odnoszącego się do skargi kasacyjnej. Nota bene Sąd Najwyższy zauważa, że zaskarżenie rozstrzygnięcia zawartego w pkt 1 zdaje się nie było intencją autora skargi, gdyż nie podnosi on w treści skargi argumentów mających wyjaśnić zasadność zaskarżenia pkt 1 o odrzuceniu apelacji.

Przechodząc do rozważenia przesłanek wskazanych w treści wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej należy wyjaśnić, że stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego

rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

W przypadku powoływania się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, w uzasadnieniu wniosku (sporządzonym odrębnie od uzasadnienia podstaw kasacyjnych) winno zostać sformułowane zagadnienie prawne oraz przedstawione argumenty prawne, które wykażą możliwość różnorodnej oceny zawartego w nim problemu. Zgodnie ze stanowiskiem jednolicie wyrażanym w judykaturze, oznacza to w praktyce, że zagadnienie prawne musi odpowiadać określonym wymaganiom, a mianowicie: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1996 r., II UR 5/96, OSNAPiUS 1997 nr 3, poz. 39 i postanowienie z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571), 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, nie sprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179), 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (a zatem poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467, czy też z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468).

Wypada także przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone tą skargą orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNAPiUS 2003 nr 18, poz. 437) i jest możliwe do przyjęcia tylko wówczas, gdy orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 1963 r., II CZ 3/63, OSPiKA 1963 nr 11, poz. 286). Powołanie się przez autora skargi kasacyjnej na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje go zatem do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09, LEX nr 585777 oraz z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX nr 602695). Innymi słowy, jeżeli skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi, to powinien zawrzeć w niej wywód prawny, z którego ta oczywista zasadność będzie wynikała. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, LEX nr 602638).

W przedmiotowej sprawie nie występuje istotne zagadnienie prawne w przedstawionym wyżej rozumieniu.

Należy zauważyć, że Sąd drugiej instancji (podobnie jak Sąd pierwszej instancji) dokonał ustaleń faktycznych, zgodnie z którymi wysokość dodatku funkcyjnego była zróżnicowana w zależności od racjonalnie przyjętych przez pozwaną czynników powiązanych z wynagrodzeniem otrzymywanym przez powoda w miesiącach (od sierpnia do października 2017 roku) poprzedzających objęcie funkcji w zarządzie związku zawodowego. Powód nie wykazał, jakim niedozwolonym kryterium posłużyła się pozwana

różnicując wysokość dodatku funkcyjnego, przy jednoczesnym wykazaniu przez pozwaną, że wysokość spornego dodatku funkcyjnego związana była z zajmowanym wcześniej stanowiskiem oraz dodatkami otrzymywanymi przez pracowników w miesiącach poprzedzających objęcie funkcji w zarządzie związku zawodowego, a charakter świadczenia był niezależny od ZUZP, nieokreślony co do wysokości, nawet w formie widełek, utworzony z intencją rekompensaty pracownikowi wybranemu do pełnienia funkcji związkowych utraty zarobków za pracę w systemie zmianowym, porze nocnej, godzinach nadliczbowych, a sam sposób jego wyliczenia był klarowny.

Argumentacja mająca uzasadniać występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego ogranicza się natomiast do przedstawienia stanu faktycznego sprawy wynikającego z dokonanej przez skarżącego własnej oceny zebranego w tej sprawie materiału dowodowego. Z całą pewnością brakuje jej zatem waloru ogólności i uniwersalności, a co szczególnie znamienne, w istocie stanowi ona próbę podważenia przeprowadzonej przez Sąd drugiej instancji oceny materiału dowodowego oraz dokonanych na tej podstawie ustaleń faktycznych.

Sąd Najwyższy podkreśla w związku z tym, że powoływanie się na błąd w przeprowadzonej ocenie dowodów i dokonanych na tej podstawie ustaleniach faktycznych nie może być podstawą skargi kasacyjnej (art. 398³ § 3 k.p.c.), ponieważ ustalenia te są wynikiem swobodnej oceny dowodów dokonywanej przez sąd *meriti*. Sąd Najwyższy, zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c., jest natomiast związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, co oznacza, że w przypadku poddania skargi kasacyjnej merytorycznej ocenie i tak musiałby uwzględnić owe ustalenia faktyczne przy rozpatrywaniu powołanych w skardze zarzutów naruszenia prawa materialnego, którego przepisy stanowiły podstawę prawną rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonym wyroku.

Ostatecznie, skarga kasacyjna nie jest też oczywiście uzasadniona. W tym zakresie Sąd Najwyższy zauważa, że skarżący łączy tę przesłankę przedsądu z wystąpieniem istotnego zagadnienia prawnego. Tymczasem, już tylko z samej przedstawionej wyżej istoty ustawowych przesłanek przedsądu, przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c., wynika, że co do zasady nie mogą one występować jednocześnie. Jeżeli bowiem w sprawie

rzeczywiście występuje istotne zagadnienie prawne, od którego rozstrzygnięcia zależy wydanie prawidłowego orzeczenia co do istoty sprawy, to z natury rzeczy ewentualny błąd orzeczniczy popełniony przez Sąd drugiej instancji nie może mieć charakteru oczywistego i podstawowego. Skarga kasacyjna nie może być, z kolei, uznana za oczywiście uzasadnioną, jeżeli o występowaniu tej przesłanki miałoby świadczyć naruszenie przepisów prawa, których wykładnia nasuwa tak duże wątpliwości, iż konieczne jest ich wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy w ramach sformułowanego w tej sprawie zagadnienia prawnego (por. pośród wielu postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2011 r., II PK 247/10, LEX nr 1274964).

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach orzeczono stosownie do art. 98 § 1 i § 1¹ k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.

M.G.

[a.ł.]